

Απρογραμμάτιστα, λίγες μόλις ώρες νωρίτερα αποδέχτηκα ασμένως την αιφνίδια πρόταση, βρέθηκα να στροβιλιζομαι στα αλλεπάλληλα επίπεδα χώρου στάθμευσης του Μεγάλου Μουσικού Αθηνών, ώστε να παρακολουθήσω την παράσταση του Διονύση Σαββόπουλου «Μάνος Χατζιδάκις Τώρα».

Είναι κάπως δύσκολο να ακούσεις τον καλλιτέχνη και να απομακρυνθείς από αυτό που νομίζεις ότι ξέρεις, που νομίζεις ότι καταλαβαίνεις από την προσωπικότητά του. Το γράφω τόσο διακριτικά διότι ο Σαββόπουλος σημάδεψε, ανάμεσα σε μυριάδες άλλες και την δική μου νεότητά με μια πλειάδα κομματιών του. Την εποχή εκείνη, 1970 και εντεύθεν, αφουγκραζόμουν μόνον την μουσική παρουσία του (κάθε) καλλιτέχνη και φυσικά τα μηνύματα του που νόμιζα ότι καταλάβαινα.



Αργότερα ένιωσα ότι πίσω από τη δημιουργία υπήρχε και ένας άνθρωπος. Περνούσαν τα χρόνια και για διάφορους λόγους άρχιζε η ανθρώπινη παρουσία να έχει την ίδια σημαντική ισχύ με την ιδιότητα του καλλιτέχνη ή του οποιουδήποτε δημόσιου προσώπου. Μοιραία, αυτό συνέβη για πολλούς. Ένοιωθα δηλαδή ότι οι δυο αυτοί πυλώνες, η δημόσια παρουσία από την μια και ο χαρακτήρας εκτός (οποιασδήποτε) σκηνής, από την άλλη, συχνά απομακρύνονται. Εξ ίσου συχνά ήταν και η αιτία που απομάκρυνε και εμένα από το δημόσιο πρόσωπο. Αν και ήταν ένα είδος αποκαθήλωσης, δεν το γράφω κριτικά. Το λέω απογραφικά.

Ο Σαββόπουλος ήταν ένας από τους καλλιτέχνες που απομακρύνθηκαν. Μου είχε φανεί μεγάλη η απόσταση από το «Μπάλλο», μέχρι το εξώφυλλο του Status

. Θεωρούσα ότι από την «Μαύρη Θάλασσα» έως το σκετσάκι με την Καλομοίρα υπήρχε ένα δυσερμηνευτο κενό. Δεν επιθυμώ να «ποινικοποιήσω» την επιτυχία. Τουναντίον μάλιστα, αν κάποιος χρησιμοποιήσει τις δεξιότητές του, είτε για να «προκόψει» είτε για να πλουτίσει είναι θεμιτό. Αν μάλιστα το κάμει δίχως να αδικήσει και να εκμεταλευτεί είναι σπουδαίο. Δεν με ενόχλησε λοιπόν το γεγονός ότι από το «Φορτηγό» του προέκυψε η Φιλοθέη, ούτε ότι από τις ριζοσπαστικές μπουάτ της δεκαετίας του '60 φιλοξενήθηκε στο «αστικό Μέγαρο». Δεν με πείραξαν καν οι περίφημες δηλώσεις του, την άνοιξη του '11, για την κήρυξη εκτάκτου ανάγκης στο κέντρο της Αθήνας. Δεν στάθηκα στη συμμετοχή του στις Ολυμπιακές τελετές, ούτε με άγγιξε το σκαλοπάτι από το:

«Χατζηδάκιαμ' Θοδωράκιαμ' εσείς τρώτε και πίνετε και μένα με τρώει η αρκούδα»
στη δήλωσή του:

«

Μου λείπει φριχτά μέσα στη κρίση».

Όλα τούτα όμως ήταν σημάδια μιας αλλαγής που η λογική μου δυσκολευόταν να ερμηνεύσει.

Σκεπτόμενος πιο ανοικτά, πια, αποφάσισα αν κάποιος φταίει σε κάτι, δεν ήταν ο Σαββόπουλος αλλά εγώ. Εγώ που με εφηβική αφέλεια, τον είχα κατατάξει σε κάτι που είχα θεωρήσει σταθερό και αμετακίνητο. Τον είχα αφιερώσει κάπου ανάμεσα στη «Δημοσθένους λέξη» και στη «μικρή Θάλασσα». Σφάλμα.

Σφάλμα, που με συνόδευε έως το βράδυ της περασμένης Τετάρτης, όταν, λίγο μετά τις 21.00, βγήκε στη σκηνή στα 67 του χρόνια μαυροφορεμένος, χαιρέτησε δια νεύσεως της κεφαλής του, ερμήνευσε τρία «μπουατικά» κομμάτια και ακολούθως ξεκίνησε το πρόγραμμά του. Ερμήνευσε συνολικά είκοσι επτά τραγούδια του Χατζηδάκι, αλλά παράλληλα,

πέρασε πληροφορίες, περιστατικά, γεγονότα, μιμήθηκε τον τρόπο με τον οποίο ο εκλιπών πρόφερε το «ρ», χαριτολόγησε, ευθύμησε και μελαγχόλησε. Ήταν μια πληθωρική σκηνική παρουσία, διηύθηνε, έπαιξε, αφηγήθηκε, επιμελήθηκε μια ολοκληρωμένη και άρτια στημένη παράσταση.

Οι δυο πιο συγκινητικές στιγμές της, ήταν η ερμηνεία του «εφιάλτη της Περσεφόνης», λυρική και δυναμική μαζί όπως και η εξιστόρηση της συνάντησης του Μάνου Χατζηδάκι με την Μελίνα Μερκούρη, στο νοσοκομείο Memorial της Ν. Υόρκης, από αφήγηση της γραμματέας της Μελίνας, Μανουέλας Παυλίδου. Στα τελευταία του και ο συνθέτης και η ηθοποιός, συναντιούνται σε έναν θάλαμο ασθενών και την ώρα που έχει έρθει η νέγρα νοσοκόμα να τους ετοιμάσει για ύπνο, της τραγουδούν το «Χάρτινο το φεγγαράκι» σε μια ανατριχιαστικά κατανυκτική σκηνή, την ώρα που η ξένη μητρόπολη έξω λουζόταν από το φεγγαρόφως.

Μουσικά δεν έχω τις γνώσεις να κρίνω, έχω την εντύπωση όμως ότι συχνά έχανα τους στίχους, από την, πιθανότατα, υψηλή στάθμη των οργάνων, ενώ για τον ίδιο λόγο συχνά δεν ακουγόταν το πιάνο. Ελπίζω να μην έχω προβλήματα ακοής με κάποιες συχνότητες.

Αναμενόμενη η παρουσία ακροατών κάθε ηλικίας. Τώρα το γεγονός ότι η μισή περίπου αίθουσα «Αλεξάνδρα Τριάντη», όπου φιλοξενήθηκε η παράσταση, ήταν άδεια, τουλάχιστον την προηγούμενη Τετάρτη, σημαίνει κάποιο συνδυασμό υψηλής τιμής εισιτηρίου (€ 25 το οικονομικότερο) και τρέχουσας ύφεσης. Ήταν πάντως μια πλούσια παράσταση, με σχεδόν 40 μουσικούς - ερμηνευτές και περίπου 80 μέλη της παιδικής χορωδίας.

Στο τέλος και υπό την, ζωντανή, κυματίζουσα γαλανόλευκο, κομμάτι του ντεκόρ κι' αυτή, ο Σαββόπουλος, αφού υποδέχτηκε τη Φιλαρμονική του Ναυτικού, χαιρέτησε στρατιωτικά και αποχώρησε υπό τα έντονα χειροκροτήματα των παρισταμένων, που σε κάθε του ερμηνεία τον τιμούσαν ανάλογα.

Επειδή οφείλω κάπου να καταλήξω, σημειώνω ότι έφυγα από το «Μέγαρο» με εκείνη την ήρεμη πληρότητα που χαρίζουν οι όμορφες στιγμές της Τέχνης. Το άλλο όφελος που αποκόμισα ήταν ότι κατόπιν ζυμώσεων, σκέψεων κλπ., απεξαρτήθηκα από το παρόν του Σαββόπουλου. Ακόμα και αν το '72 ήξερα, ότι θα γινόταν εξώφυλλο στο MEN στο STATUS, ακόμα κι' αν φανταζόμουν ότι θα συμμετείχε στο ολέθριο χάος των «Ολυμπιακών», ακόμα και αν ένιωθα ότι μετά τους στίχους:

«...

στη Σαϊγκόν δεν μπόραγες να ζήσεις, δε σου `φτανε ο αέρας για να ζήσεις

»,

ακολουθούσαν νουθεσίες για την κήρυξη

έκτακτης ανάγκης

στην Αθήνα ,

θα μου άρεσε το έργο του, θα εκτιμούσα τη δημιουργικότητά του

, χωρίς όμως να αλλάζει σε τίποτα η αρχική μου εντύπωση, ότι η εικόνα του τότε, απέχει πολύ από την τωρινή.

Μέχρι εκεί μπορώ να δω, μέχρι εκεί μπορώ να πω. Αυτό το τελευταίο το γράφω διότι με απασχολούν πολύ και με ανησυχούν ακόμα περισσότερο οι παράταιρες εικόνες δημοσίων, σημαντικών προσώπων, ανάμεσα στο φαίνεσθαι και στο είναι.



Για την ιστορία να αναφερθούν και οι συνετελεστές της παράστασης.

Κείμενα-Ερμηνεία: Διονύσης Σαββόπουλος

**Παίζουν οι μουσικοί: Τάκης Φαραζής, Γιώ της Κιουρτσόγλου, Γιάννης Αναστασάκης
, Καλλίστρατος Δρακόπουλος , Θύμιος Παπαδόπουλος , Βάσω Δημητρίου**

**Παιδική Χορωδία του Σπύρου Λάμπρου
Διδασκαλία χορωδίας: Βασίλης Χατζηνικολάου**

**Ορχήστρα Νυκτώ ν Εγχόρδων Δήμου Πατρέων
Φιλαρμονική του Ναυτικού
Μουσική διεύθυνση: Φαίδρα Γιαννέλου**

